

Organisatie als toelagetrekker voor projectsubsidies van individuele kunstenaars

Checklist

Toelagetrekker?

Kunstenaars die binnen het kunstendecreet een projectsubsidie aanvragen kunnen ervoor kiezen een organisatie aan te duiden als ontvanger van de subsidies. Ook de organisaties die reeds binnen het kunstendecreet structureel gesubsidieerd worden, komen hiervoor in aanmerking. De organisatie beheert dan de middelen van het project en ontvangt rechtstreeks de toegekende subsidies. In zo'n geval wordt de organisatie toelagetrekker genoemd.

Waar moet je rekening mee houden als je wil werken met dit systeem?

Door de samenwerking tussen kunstenaar en toelagetrekker, worden een aantal 'rollen' en verantwoordelijkheden herverdeeld. De kunstenaar is de artistieke initiatiefnemer en artistiek eigenaar van het project, de toelagetrekker wordt werkgever, opdrachtgever en (uitvoerend) producent. Daar maak je best samen afspraken over.

Als je in het systeem van toelagetrekker wil stappen, dan zijn dit de belangrijkste zaken om in het achterhoofd te houden:

- ✓ Spreek op voorhand de samenwerking door, leer elkaar kennen, en zorg dat alle partijen hun rechten en plichten kennen. Neem daar de tijd voor.

- ✓ Dien samen de aanvraag voor een projectsubsidie in.
- ✓ Leg afspraken schriftelijk vast. Dat kan bijvoorbeeld via de contractformats op juist is juist. Op schriftelijke afspraken kan je steeds terugvallen.

Wanneer kan het systeem van toelagetrekker niet?

Het Kunstendecreet laat niet toe dat beurzen en residentiebeurzen op de rekening van een organisatie worden gestort. Ook projectsubsidies in het kader van het Kunstendecreet die zijn toegekend aan een organisatie, kunnen alleen aan de aanvrager worden uitbetaald. Voor subsidies die worden toegekend in het kader van andere regelgeving (bijvoorbeeld lokale subsidies), is het belangrijk om telkens de mogelijkheden op voorhand te onderzoeken.

Wat zijn de voordelen voor een kunstenaar?

Een kunstenaar kan via de toelagetrekker medewerkers in dienst nemen en er kan via de toelagetrekker taxshelter worden aangevraagd. De toelagetrekker staat ook in voor de administratieve opvolging van het project zoals de afrekening van de projectsubsidie en de taxshelter. De kunstenaar draagt de verantwoordelijkheid voor het beheer van het project niet alleen, maar kan gebruik maken van de expertise van de toelagetrekker.

Wat zijn de voordelen voor de toelagetrekker?

De belangrijkste reden is dat het toelagetrekkerschap een manier is om kunstenaars te ondersteunen. Organisaties die de functie 'ontwikkeling' in hun kernopdracht hebben, nemen de rol van toelagetrekker vaak intrinsiek op. Maar ook organisaties die hun organisatie willen laten groeien, maken gebruik van het toelagetrekkerschap. De organisatie die een subsidie ontvangt en beheert op vraag van een kunstenaar, kan deze in de boekhouding opnemen als een 'eigen opbrengst'. Er moet in de boekhouding wel een duidelijk (analytisch) onderscheid gemaakt worden tussen de subsidies die beheerd worden voor anderen en de eigen subsidies.

Wat zijn de verschillen binnen het toelagetrekkersysteem?

- ✓ We hebben een diverse sector, met diverse soorten samenwerkingen, die elk een andere aanpak vereisen. De checklist hieronder probeert zo veel mogelijk onderwerpen aan te halen, maar niet alle onderwerpen zijn in elke samenwerking noodzakelijk. De afspraken zijn onder meer afhankelijk van:
- ✓ Wordt er projectsubsidie aangevraagd en wel/niet gekregen van de lokale en/of Vlaamse overheid?
- ✓ Wordt er voor het project wel/niet gebruik gemaakt van taxshelter?
- ✓ Gaat het om een klein project van enkele duizenden euro's, of om een groter project?
- ✓ Hebben de partners veel of minder ervaring met (project)management en/of met subsidiëring?

Hou rekening met die diversiteit, en neem de tijd die nodig is zodat alle partners zich comfortabel voelen met de gemaakte afspraken.

Elementen van de samenwerking

Periode van de samenwerking

- ✓ Baken de periode van de samenwerking duidelijk af.
- ✓ Start de samenwerking nog voor de subsidieaanvraag wordt ingediend
- ✓ De periode van samenwerking loopt minimaal van de toekenning tot de afrekening van de subsidie en eventueel de taxshelter.
- ✓ Maak vooraf duidelijke afspraken over de deadlines van het artistieke en zakelijk plan. Wie volgt wat op?
- ✓ Bespreek ook hoe je de distributie of spreiding van het project aanpakt, en wie welke rol hierin speelt

Opgepast! Steeds meer projecten van kunstenaars maken gebruik van het taxshelter systeem. Als dat het geval is, hou dan ook rekening met de wettelijke termijnen i.v.m. taxshelter. Meer info hier. Het is aangewezen ook een afgebakende periode te bepalen voor eventuele hernemingen.

Eigenaarschap en verantwoordelijkheden

De projectsubsidie wordt aangevraagd door de kunstenaar, maar uitbetaald aan en beheerd door de toelagetrekker. Het eigenaarschap over het project wordt dus gedeeld. Daardoor zijn goede afspraken over de gezamenlijke verantwoordelijkheden noodzakelijk.

- ✓ Bepaal de rechten van de kunstenaar en van de toelagetrekker ten aanzien van het project. Denk daarbij onder meer aan het recht op herneming, afgelasting en wijziging, en eventuele overname door de toelagetrekker indien de kunstenaar die niet meer kan doen. Let op: Afgelasten en fundamentele inhoudelijke wijzigingen zijn niet meer mogelijk zodra er een taxshelter-overeenkomst getekend is.
- ✓ Maak afspraken over wie welke beslissing mag nemen en welke niet.
- ✓ Maak afspraken over de verschillende soorten auteursrechten die aan het kunstwerk verbonden zijn.
- ✓ Maak afspraken over hoe om te gaan met ziekte en afwezigheid van de kunstenaar tijdens het project. De projectdeadlines moeten namelijk gehaald worden, zowel voor projectsubsidies door de Vlaamse Overheid, als voor het taxsheltersysteem.
- ✓ Zorg ervoor dat beide partijen toegang hebben tot het dossier in KIOSK.

Takenpakket

- ✓ De kunstenaar is de eindverantwoordelijke voor het artistieke eindproduct.
- ✓ De toelagetrekker engageert zich voor de administratieve en financiële opvolging van de in de subsidieaanvraag opgenomen partners (coproductanten, speelplekken, residenties, medewerkers, taxshelter en (lokale) overheden in geval van subsidies).
- ✓ Bepaal of de toelagetrekker zich ook engageert voor de productieleiding, de communicatie, het tourmanagement en de spreiding. Bespreek vooraf over welk takenpakket het gaat en welke de duurtijd van dit engagement is.
- ✓ Leg de data van productievergaderingen en meetings voor budgetopvolging vast.
- ✓ Organiseer aan de start van de productie een 'green light meeting', waar iedereen bij aanwezig is, de verantwoordelijkheden en takenpakketten worden overlopen, en waarbij iedereen zicht krijgt op het budget.
- ✓ Bespreek vooraf goed de engagementen die met partners werden aangegaan i.v.m. première, repetities en residenties, voorstellingen buiten de subsidieperiode, Taxshelter, ...

Financiële afspraken

- ✓ Stel een goed leesbaar budget op dat iedereen begrijpt. Bespreek ook hoe het budget wordt opgevolgd. Bepaal vooraf wie welke (deel)budgetten zal opvolgen.
- ✓ Maak op voorhand heldere afspraken op papier over wie wat doet, wie welke kosten mag maken, wie wat factureert en hoe het in de boekhouding wordt opgenomen.
- ✓ Werk met een analytische boekhouding.
- ✓ Maak op voorhand duidelijke afspraken over wat te doen bij verliezen of winsten. Bespreek ook wat te doen bij professionele 'fouten' of vergissingen die invloed hebben op het budget. Maak ook duidelijke afspraken over aanpassingen van het artistieke plan die impact hebben op het budget, de ontvangen subsidie en/of de taxsheltermiddelen.
- ✓ Bespreek op voorhand hoe er wordt omgegaan met btw. Dit zal verschillen naargelang de toelagetrekker volledig btw-plichtig is, gemengd btw-plichtig is, of vrijgesteld is van btw.
- ✓ Bespreek op voorhand hoe er wordt omgegaan met indexeringen van lonen en andere kosten tussen de indiendatum van het project en de effectieve uitgave van de kosten.
- ✓ Maak heldere afspraken over welke kosten gedragen worden door de toelagetrekker en welke financiële vergoedingen hier tegenover staan.
- ✓ Voeg de startbegroting toe als bijlage bij het contract tussen kunstenaar en toelagetrekker.

Aankoop van goederen

- ✓ Maak op voorhand afspraken over de aankoop van goederen.
- ✓ De wettelijke bepalingen i.v.m. aankoop van goederen zijn steeds van toepassing. Dat houdt in dat de afschrijvingsregels van de toelagetrekker moeten worden gevolgd. Een goed kan alleen in zijn geheel opgenomen worden in de afrekening, als het onvervreemdbaar deel uitmaakt van het project. Als het goed later nog ander gebruik toelaat, is de aankoop slechts deels aanvaard in de afrekening van het project, en dat in verhouding tot de duurtijd van het project. Tip: documenteer dit. [Zie handleiding projectsubsidies.](#)
- ✓ De aangekochte goederen staan op de balans van de toelagetrekker. Het verdere gebruik van de goederen en een eventuele overdacht moeten deel uitmaken van het contract tussen kunstenaar en toelagetrekker.
- ✓ Investerings komen niet in aanmerking voor taxshelter.

Contracten tussen kunstenaar en toelagetrekker

- ✓ Voeg bij de subsidieaanvraag een duidelijke intentiebrief toe, met daarin de afspraken over de deadlines van afrekening en werkingsverslag, de uit te voeren taken of de niet opgenomen taken (zoals spreiding, communicatie, productieleiding, tourmanagement). Een format vind je [hier](#).
- ✓ Maak na toekenning van de subsidies of andere middelen een overeenkomst op tussen de kunstenaar en de toelagetrekker. Leg de punten die hierboven beschreven staan contractueel vast. Een formatovereenkomst vind je [hier](#).

Contracten met medewerkers

- ✓ Maak heldere afspraken over personeelsbeleid. De geldende cao's en de verplichtingen die daaraan verbonden zijn, worden op voorhand doorgenomen en steeds gerespecteerd.
- ✓ De toelagetrekker past de toepasselijke cao's toe.
- ✓ De toelagetrekker neemt medewerkers aan het project in dienst, of sluit samenwerkingsovereenkomsten af met zelfstandige medewerkers aan het project.
- ✓ De toelagetrekker wordt de officiële werkgever van de medewerkers aan het project, en staat in voor de opvolging van de wetgeving (welzijnswet, cao's, internationale mobiliteit, ...). De kunstenaar is zich bewust van die wetgeving en staat mee in voor de correcte opvolging ervan.
- ✓ Maak een afsprakenkader tussen toelagetrekker en medewerker op om de aansturing van medewerker te regelen.

Contracten i.v.m. taxshelter

- ✓ Steeds meer projecten maken via het systeem van toelagetrekker gebruik van taxshelter. Taxshelter kan alleen via een erkende organisatie verlopen. Ofwel is de toelagetrekker erkend en kan ze zelf de taxshelter ophalen ofwel werkt ze samen met een erkende coproductent die de taxshelter ophaalt. In dat geval wordt er een coproductieovereenkomst tussen de toelagetrekker en de taxsheltercoproductent getekend.
- ✓ Taxshelter komt met een aantal strikte vereisten die – vooral als ze niet worden gehaald - heel wat (financiële) consequenties hebben. De productie moet, eens het taxshelter contract is getekend, zeker plaatsvinden, er moet een minimumaantal

kosten worden gemaakt, er zijn beperkingen rond try-outs en de productie mag niet afwijken van de voor taxshelter erkende productie.

- ✓ Zowel toelagetrekker als kunstenaars zijn zich bewust van het systeem van taxshelter en de verplichtingen die eraan verbonden zijn. Afgelasting en inhoudelijke wijzigingen zijn niet meer mogelijk zodra er een taxshelter-overeenkomst is ondertekend.
- ✓ Let op de wettelijk vastgelegde termijnen en de voorwaarden i.v.m. taxshelter en bespreek de verplichtingen vooraf met alle betrokken partijen.
- ✓ Maak afspraken i.v.m. taxshelter nog voor de projectsubsidie wordt ingediend. Meld dit ook in het subsidiedossier.
- ✓ Zorg dat er afspraken gemaakt worden over de eerste publieke bekendmaking. Gezien de productie absoluut moet plaatsvinden, kan de kunstenaar het recht over op eerste publieke bekendmaking overdragen aan de producent. Als de kunstenaar door omstandigheden (ziekte, conflict, etc.) de productie niet kan voltooien, moet de toelagetrekker deze verantwoordelijkheid kunnen overnemen om het project vooralsnog tot een goed einde brengen, zowel wat taxshelter betreft als voor de afrekening van de projectsubsidie.
- ✓ De taxshelter coproductieovereenkomst is getekend voor de productie van start gaat
- ✓ Een projectsubsidie die via een toelagetrekker verloopt, volgt het btw-regime van de toelagetrekker. Indien er voor taxshelter met een coproducent gewerkt wordt, is zijn btw-regime ook van tel.
- ✓ Een Taxshelterbegroting is steeds zonder btw. Zorg dat dit helder is nog voor het project van start gaat.